

GAZETA LWOWSKA.

Z *Dodatkami dziennym i tygodniowym kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 4 zł.; miesięcznie 1 zł. 40 centów.*
 Z *poczta kwartalnie 5 zł.; miesięcznie 1 zł. 75 centów wal. austr. — Inscrycja w półkolumnie, drukiem garmont 7 centów od wiersza. — Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.*

PRZEGLĄD.

Monarchya austriacka. — Hiszpania. — Anglia. — Francya. — Szwajcarya. — Włochy. — Księstwa Naddunajskie. — Turcya. — Doniesienia z ostatniej poczty. — Kronika.

Monarchya Austriacka.

Rzecz urzędowa.

Nadesłany na mocy dekretu wys. ministryum spraw wewnętrznych z 21. grudnia 1859 l. 28.968 wykaz ludności i stanu bydła podług ostatniej konskrypcji z roku 1857 przedstawia następujący rezultat:

Lwowski okręg administracyjny obejmuje 45 miast, 93 przedmieść, 163 miasteczek, 3650 wsi, 498.966 domów i 673.488 partyi mieszkających.

Ludność tego okręgu podług wyznania liczy katolików, a mianowicie obrządku łacińskiego 649.231, greckiego 2,012.624, ormiańskiego 2307, dysunitów obrządku greckiego 133, ormiańskiego 75, ewangelików ausgburskich 19.707, helweckich 3342, unitaryuszów 77, starozakonnych 340.819 a 392 dusz innych wyznań.

Podług powołania, zarobku lub sposobu utrzymania dzieli się ludność na 3357 księży, 11.329 urzędników, 8042 nieczynnych wojskowych, 1307 literatów i artystów, 186 adwokatów i notaryuszów, 992, lekarzów, 322.388 właścicieli gruntów, 30.305 właścicieli domów i rent, 40.860 fabrykantów i rękodzielników, 10.383 kupców, 261 flisów i rybaków, 374.998 pomocników przy gospodarstwie wiejskiem, 27.280 przy rzemiosłach, 6317 w handlu, 98.408 innych sług, a 194.918 najemników.

Podług wieku obejmuje ludność męska aż do lat sześciu 242.635, nad 6 do 12 lat 208.667, nad 12 do 14 lat 70.820, w 14tu latach 36.489, w 15tu 36.483, w 16tu 32.085, w 17tu 31.800, w 18tu 32.556, w 19tu 29.301, w 20tu 34.028, w wieku 21 lat 29.141, na 21 do 24 lat 68.746, nad 24 do 26 lat 39.281, nad 26 do 40 lat 299.191, nad 40 do 60 lat 252.095, nad 60 lat 38.383; żeńska ludność włącznie do 6 lat 239.680, nad 6 do 12 lat 209.461, nad 12 do 14 lat 75.489, nad 14 do 24 lat 362.080, nad 24 do 40 lat 392.224, nad 40 do 60 lat 235.413, a nad 60 lat 32.659 dusz.

Z męskiej ludności jest 902.456 wolnego stanu, 537.614 żonaty, 41.631 wdowców; z żeńskiej ludności 866.051 wolnego stanu, 550.529 zamężnych a 130.426 wdów; podług pobytu jest z męskiej ludności 1,421.365 obecnych a 60.336 nieobecnych, z żeńskiej ludności 1,498.379 obecnych a 48.627 nieobecnych.

Ogólna suma obecnych krajowców wynosi 2,919.744 a nieobecnych 108.963; całej ludności krajowej 3,028.707; obcych 93.105, a całej obecnej ludności 3,012.849 dusz.

W porównaniu z rezultatem konskrypcji z lat 1846 i 1850-1, kiedy krajowa ludność wynosiła 3,020.023 i 2,938.830, podług płci: męska 1,492.238 i 1,435.334, a żeńska 1,527.785 i 1,503.496, zaś obecna ludność 2,995.774 i 2,929.663 dusz, okazuje się co do obecnej ludności wzrost o 83.186 dusz.

Stan bydła w tym okręgu administracyjnym wynosił podług obliczenia z roku 1857 w koniach 2978 ogierów, 169.197 klaczy, 186.833 wałachów, 73.756 źrebiąt do 3 lat, razem 432.764, i 858 mułów, w bydło rogatym: 6991 buhajów, 585.405 krów, 374.918 wołów, 470.899 cieląt do 3 lat, razem 1,433.213 sztuk; nakoniec 662 osłów, 650.785 owiec, 33.395 kóz i 409.876 sztuk nierogacizny.

Ten wykaz podaje się z tym dodatkiem do wiadomości powszechnej, że kompletny exemplarz ogłoszonych rezultatów konskrypcji z całej monarchyi austriackiej kupić można w tutejszej dyrekcji urzędów pomocniczych za cenę 11 zł. w. a. albo też za złożeniem tej kwoty u władz obwodowych i w urzędach powiatowych.

Niekompletnych zaś exemplarzy, obejmujących tylko tutejszy okręg administracyjny dostać można u władz obwodowych i w urzędach powiatowych za 90 centów w. a.

Wiedeń, 17. lutego. Na dniu 15. b. m. wyszedł w c. k. nadwornej i rządowej drukarni w Wiedniu i został rozesłany VII. zeszyt Dziennika ustaw państwa.

Zeszyt ten zawiera:

Nr. 29. Rozporządzenie ministryum finansów z 27. stycznia 1860 — ważne na terytorium powszechnego związku celnego — wzglę-

dem zniesienia stempla „Lamina“ a zaprowadzenia istniejącego w innych krajach koronnych do znaczenia pewnych towarów stempla ołowianego i woskowego w królestwie Weneckiem i w okręgu mantuańskim.

Nr. 30. Rozporządzenie ministryum finansów z 27. stycznia 1860 — ważne w krajach koronnych powszechnego związku celnego — względem stempla celnego na pochodzące z wolnego obrotu niemieckiego związku celnego towarów tkanych i trykotowych.

Nr. 31. Rozporządzenie ministryum spraw wewnętrznych z 31. stycznia 1860 — ważne we wszystkich krajach koronnych wyjąwszy Pogranicze wojskowe — z ogłoszeniem postanowień co do rekursu i nadzwyczajnego prawa łagodzenia i opuszczania kary za przestępstwa należące do procedury politycznej a nieobjęte ustawą karną.

Nr. 32. Dekret ministryum finansów z 1. lutego 1860 — ważny we wszystkich krajach koronnych powszechnego związku celnego — względem wykonania celnych postanowień traktatu pokoju z 10. listopada 1859.

Nr. 33. Dekret ministryum finansów z 4. lutego 1860 — ważny we wszystkich krajach koronnych — względem zakazu handlowania zagranicznymi losami pożyczki prywatnej.

Nr. 34. Rozporządzenie ministryum finansów z 4. lutego 1860 — ważne w Dalmacyi — względem rozszerzenia protekcji celnej, zastrzeżonej §. 14. wstępnej instrukcji do dalmatyńskiej taryfy celnej na cukier miazki i tłuczony.

Nr. 35. Rozporządzenie ministryum spraw wewnętrznych, sprawiedliwości i finansów z 5. lutego 1860 — ważne w królestwie Węgrzech, Kroacyi i Sławonii, w wielkiem księstwie Siedmiogrodzkiem, w Serbskiem województwie i Temeskim banacie — względem rozciągnięcia cesarskiego rozporządzenia z 12. marca 1859, Dz. u. p. nr. 46, na urzędowe funkcyje sądów urbaryalnych, ich urzędników i władze pomocnicze.

Nr. 36. Rozporządzenie ministryum spraw wewnętrznych i sprawiedliwości z 5. lutego 1860 — ważne w królestwie Węgrzech, Kroacyi i Sławonii w wielkiem księstwie Siedmiogrodzkiem, w Serbskiem województwie i Temeskim banacie — względem przydzielenia depozytów w sprawach urbaryalnych, zwyyczajnym sądom do przechowania.

Nr. 37. Dekret ministryum finansów z 9. lutego 1860 — ważny w obrębie powszechnego związku celnego — względem postępowania celnego z winem cypryjskiem w beczkach.

Sprawy krajowe.

(Stan zarazy na bydło.)

Lwów, 19. lutego. Podług nadesłanych w pierwszej połowie bieżącego miesiąca, wykazów urzędowych wybuchła nanowo zaraza bydła w 7 miejscach, mianowicie w Solecu, Kołpcu, Rumnie i Podolcu w obwodzie samborskim, w Siechowic w obwodzie stryjskim, a nakoniec w Rohatynie i na folwarku Meducha w obwodzie brzeżańskim; natomiast zgasła w 10 miejscach, mianowicie w Wołczuchach w obwodzie przemyskim, w Biłce szlacheckiej w obwodzie lwowskim, w Ciężowie w obwodzie stanisławowskim, w Łuce wielkiej, Czartoryi i Myszkowicach w obwodzie tarnopolskim, a nakoniec w Polance, Korolówce, Uhrynkowcach i Nowosiółce w obwodzie czortkowskim.

Z końcem stycznia było wykazanych 22 miejsc dotkniętych zarazą, zaczem istnieje jeszcze zaraza w 19 miejscach, z których 2 przypada na obwód lwowski, 6 na samborski, 2 na stryjski, 3 na brzeżański, 1 na złoczowski i 5 na czortkowski, chociaż podług ostatnich wykazów znajduje się rzeczywicie tylko w 6 z nich stan chorego bydła w liczbie 24 sztuk.

We wszystkich tych 19 miejscach z ogólnym stanem bydła w liczbie 9548 sztuk w 151 folwarkach dotknęła zaraza 766 sztuk, z których 78 wyzdrowiało, 637 odeszło, 27 ubito, a 24 jak powiedziano wyżej pozostaje jeszcze w stanie choroby, a oprócz wymienionych 27 sztuk zarazonych zabito jeszcze 73 sztuk w podejrzeniu zarazy.

(Przegląd czynności c. k. dyrekcji policji we Lwowie miejscowej w roku 1859.)

W ciągu roku przyaresztowały organa rzeczonoj władzy bezpieczeństwa: za obraze majestatu 4 osób, za gwałt publiczny 2, za porubstwo 3, za mord i zamach morderczy 2, zabójstwo 1, spędzenie płodu 3, podrzucenie dziecka 9, ciężkie skaleczenie cielesne 1, za kradzież, udział w kradzieży, zamiar i podejrzenie 781 osób,

za defraudację 102, rozbój 3, oszustwo 66, obrazę straży 167, pijaństwo 694, excesa 1136, dezercję 19, zniewagę 289, wszeteczeństwo 76, przekroczenie przepisów jazdy 240, zastawianie ulic 203, zostawianie koni bez dozoru 148, przekroczenie przepisów meldunkowych 25, za powrót pomimo wydalenia szubpasem 226, fałszywe przybranie charakteru urzędnika 1, złośliwe uszkodzenie obcej własności 8, kupowanie rzeczy od małoletnich 9, kuplerstwo 5, zebranie 290, zakazaną grę 9, próżnowanie 440, za nocne walenie i rozpustę 565, brak legitymacji 291, brak utrzymania 209, nieprzestrzeganie rozkazów zwierzchności i nieposłuszeństwo 336, znieważenie niedzieli 316, przekroczenie regulaminu służby 490, przekroczenie przepisów przemysłowości 75, za inne wykroczenia 3581, przeto w ogóle 10.825 osób.

Z tych przyaresztowanych oddano władzom karnym do indyagacji 1090, magistratowi do wydalenia szubpasem, umieszczenia, oddania na kurację i wyszukania rodzinnego miejsca 1947; do zakładów poprawy 28, do szpitalu bezpośrednio dla niebezpieczeństwa w zwłocę 86, policyjnie ukarano na mocy zapadłych wyroków zasądzeniem kary pieniężnej, aresztem, wydaleniem i odesłaniem szubpasem 7674, przeto razem powyższe 10.825 osób.

Na mocy karnego prawa ukarano w własnym zakresie, a mianowicie za wykroczenie:

a) przeciw publicznym zakładom i rozporządzeniom 1) za zaniechanie meldunku 96, 2) za podrabianie meldunku 19, 3) za podrabianie dokumentów publicznych 3, 4) za zakazany powrót 224;

b) za wykroczenie przeciw obowiązkom publicznego urzędu fałszywym przybraniem charakteru urzędnika 4;

c) przeciw cielesnemu bezpieczeństwu: 1) za skaleczenie umyślne samego siebie 1, 2) za umyślne uszkodzenie cielesne 81, 3) za szybką i nieostrożną jazdę 33, 4) za zostawienie koni bez dozoru 34, 5) za przekroczenie przeciw cielesnemu bezpieczeństwu w ogóle 1;

d) przeciw bezpieczeństwu własności: 1) za złośliwe uszkodzenie obcej własności 9, 2) za zakupywanie przedmiotów od małoletnich 1, 3) za zakupowanie podejrzanych towarów 23;

e) za przekroczenie przeciw bezpieczeństwu honoru, słowną lub czynną obrazę 204;

f) przeciw moralności publicznej: 1) za trudnienie się rozpustą jako profesją 1, 2) za kuplerstwo 16, 3) za poddawianie do wszeteczeństwa 1, 4) za naruszenie wstydlivosti 1, 5) za zebranie 222, 6) za zakazaną grę 6, 7) za inną większą nieobyczajność 10;

g) przeciw przepisom prasy 12, h) przeciw patentowi broni 5, i) przeciw przepisom paszportowym 4, k) przeciw regulaminowi służby 5, l) przeciw przepisom nieprzestrzegania godzin zamykania w szynkowniach, domach gościnnych i kawiarniach, za znieważenie dni niedzielnych i świątecznych i za inne nieprzyzwoitości 194.

Z osób przyaresztowanych przez policję jest 295 chorych, między temi 1 obłąkana a 158 syfilitycznych, które w drodze magistratu oddano na kurację do szpitalu.

W roku 1859 wydano dla 4288 partyi paszporta podróży, karty legitymacyjne, pozwolenia do wędrowania i przepustki (paysrscheiny), i odebrano od partyi 50.215 meldunków. Podobnież wykonano 977 widymowań książek wędrownych i paszportów obnośnego handlu.

Dla sług wydano 1337 książeczek służbowych i 2006 urzędowych potwierdzeń względem mających się uzyskać książeczek służbowych.

W 411 przypadkach przeprowadzono w sprawach sług procedurę karną, a prócz tego w tej gałęzi czynności policyjnej wydano 525 innych wyroków.

W depozytach zaszło:

493	pozycyji z kwotą w gotówce	7147	zł.	96	c.
16	„ z oszacowaną wartością efektów	304	„	25	„
3	„ z siedmiu obligacyami w kwocie	1650	„	—	„
8	„ z 11 wexlami w kwocie	2152	„	74	„
7	„ z fałszykatami w kwocie	7	„	20	„
330	„ z różnemi nieoszacowanemi przedmiotami, jako preyoza, suknie, bielizna i inne efekta.				

(Nadanie orderu. — Obwieszczenie izby giełdowej.)

Wiedeń, 17. lutego. Najwyższem postanowieniem z dnia 12. lutego b. m. raczył Jego c. k. apost. Mość dyrektorowi urzędów pomocniczych przy lwowskim namiestnictwie Antoniemu Kościerzy *Kościckiemu* nadać najtąskawiej przy przeniesieniu na stały stan spoczynku w uznaniu jego długoletnich wiernych i użytecznych zasług złoty krzyż zasługi z koroną.

— *Gazeta wiedeńska* zawiera następujące obwieszczenie:

Aby zapobiedz omyłkom, jakie w obiegu akcyi niższo-austr. towarzystwa eskomprowego mogą zachodzić z tego powodu, że akcyje te przeznaczone do uchwalonej zmiany na monetę austriacką, zostały wprowadzić na równą wartość w austriackiej monecie odstemplowane, ale jeszcze na nowe na austriacką monetę wydane akcyje nie zamienione, i dla tego ich kupony procentowe opiewają dotychczas na monetę konwencyjną, przeto na prośbę prześwietnej rady administracyjnej przypomina się niniejszem:

że z dniem 1. lipca 1860 wychodzące na 10 zł. m. k. wydane kupony procentowe niższo-austr. towarzystwa eskomprowego reprezentują ze względu na odstemplowanie tych akcyi na 500 zł. w. a., tylko kwotę 10 zł. w. a., a kupony od wydanych

na 250 zł. półakcyi tylko 5 zł. w. a., co odnosi się do wszystkich do tych akcyi przywiązanych kuponów tego rodzaju.

Wiedeń, 13. lutego 1860.

C. k. izba giełdowa.

Hiszpania.

(Zajęcie Tetuanu.)

Madryt, 8. lutego. Według doniesień dziennika *Nord* przybyła po zwycięstwie wojska hiszpańskiego z 4. i po ucieczce armii marokańskiej dnia 5. lutego deputacja tetuańska do obozu hiszpańskiego. Lecz ze stronictwo opozycyjne w mieście było jeszcze zbyt liczne, przeto odłożył O'Donnell pochód swój do 6go lutego. Jenerał Rios wkroczył pierwszy do cytadeli (Kasaba), i obsadził ją wojskiem. Mieszkańce Tetuanu okazują wielkie umiarkowanie, i nie było żadnego wypadku fanatyzmu, o jakim dzienniki hiszpańskie rozpisywały się szeroko.

Uroczystości z powodu zdobycia Tetuanu nie ustają. Królowa ułaskawiła wszystkich zbiegów wojskowych, jeśli tylko powrócą do swych chorągwi, a żonom tych oficerów, którzy pożenili się bez przyzwolenia ministra wojny, przyznała te same prawa, jakie przyśłużałyby im w razie otrzymania tego przyzwolenia. Odnoszący się dekret ogłoszony będzie dnia jutrzejszego w *Gaceta*.

Anglia.

(Nowiny dworu. — Wiadomości bieżące.)

Londyn, 14. stycznia, Rodzina królewska powróciwszy świeżo z Windsoru wybiera się na kilka dni do Osborne, ale jeszcze przed d. 14. stycznia przybędzie z powrotem do Londynu.

— Cesarz Napoleon miał się wyrazić, że pragnąłby odwiedzić Królowę w ciągu lata.

— Londyn doznał dziś rzadkiej przyjemności. Gęsty śnieg spadł w nocy i zrana, i przy ostrym wietrze wschodnim pozostał po wielu ulicach dzień cały.

Francya.

(Sesya senatu odroczona. — Mianowania. — Rozprawa w przedmiocie handlu p. Chevalier. — Rozboje na Oceanie. — Działa gwintowane. — Tytuły szlacheckie. — Nagrody w akademii wyznaczone. — Wiadomości bieżące. — Stan zdrowia armii francuskiej we Włoszech. — Ostrzeżenia dziennikowi *La Presse*.)

Paryż, 14. lutego. *Monitor* ogłasza dekret cesarski z dnia 13. lutego, mocą którego zagajenie sesji senatu i ciała prawodawczego, zapowiedziane dekretem cesarskim z 18. stycznia na dzień 20go b. m., nastąpi dopiero we czwartek d. 1. marca 1860.

— Inny dekret z tego samego dnia nadaje jenerałowi de la Rue godność senatora. Nakoniec obwieszcza także *Monitor*, że p. Benedetti, pełnomocny minister i dyrektor spraw politycznych w ministeryum spraw zagranicznych, mianowany został radcą stanu w służbie czynnej bez szczególnej sekcji.

— *Monitor* zawiera mianowanie i potwierdzenie wyboru p. Beulé członkiem akademii napisów.

Michel Chevalier ogłasza w *Journal des Débats* obszerną i godną ze wszech miar uwagi rozprawę w przedmiocie handlu, i kończy temi słowy: Po przyjęciu traktatu handlowego przez parlament angielski, nie wątpić i o tem, że będzie hasłem powszechnego przekształcenia taryfy celnej w Europie i w całym świecie. Jest to wielka przysługa, jaką wspólnie wyświadczyły obydwie wielkie narody zachodnie, i którego następstwa będą coraz większe. Ludzie światli i z rzeczą oboznani oddają już teraz słusność temu traktatowi, gdyż poznają to dobrze, że będzie na przyszłość rękojmią pokoju i przyjaznych stosunków między obydwoma potężnymi państwami, których zawiśnię wstrząsała już nieraz Europa, a ich samych kosztowała tyle krwi i tak ogromne skarby pochłoneła. Traktat ten jest więc rękojmią dla pokoju świata, wyjawszy w razie nagłego i nieusprawiedliwionego wybuchu nienawiści, którą dawniej rządziła się nieraz polityka; spodziewamy się jednak, że to się nie tak łatwo teraz wydarzy. Europa, która pragnie pokoju, gdyż pokój jest warunkiem wszelkiego postępu, wykląda sobie znaczenie traktatu w duchu zyceliwym, a najbliższe wypadki usprawiedliwią zapewne te oczekiwania w obec obawy wzniesanej. Jakże bowiem możnaby przypuścić, by jeszcze i teraz znaleźli się tacy mężowie stanu lub zgromadzenia polityczne, co by usiłowały zniszczyć tak uzasadnione nadzieje pokoju, za któremi cały świat tak bardzo tęskni.

Jak wiadomo, przesłał Cesarz do Turynu znaczną liczbę orderów dla armii sardyńskiej, lecz żaden z nich nie dostanie się strzelcom alpejskim Garybaldego.

Według doniesień pewnego dziennika wychodzącego na prowincyi odlać mają we Francyi w przeciagu czterech miesięcy 1100 dział gwintowanych dla armii i dla miejsc warownych.

U wybrzeży wyspy Madagaskaru uderzyli krajowcy na okręt francuski „Charlotte“ i zrabowali go całkiem. Takie rozboje morskie wydarzyły się także i w zatoce Augustyna. Paropływ pocztowy „Labourdonnais“ odplynął już tam z wyspy Reunion dla skarcenia korsarzy.

Okólnik ministra sprawiedliwości o tytułach szlacheckich przyszedł już w części do wykonania. Wielkie administracje dały już przykład w tej mierze. Stan sędziowski, trybunał obrachunkowy i różne ministerya wystąpiły przeciw tytułom przywłaszczonym i przydomkom szlacheckim samowolnie przybranym, a i kalendarz

państwa na rok 1860 różnić się będzie już znacznie od kalendarza z roku poprzedniego. W biurach wspomnianych składa też każdy przydomek swój przybrany rad nie rad; jedni czynią to bez namysłu i bez żalu, a drudzy podają rozmaite powody, dla których właściwie nazwisko swe przeinaczyli lub dosztukowali.

Akademia umiejętności moralnych i politycznych wyznaczyła nagrodę za najlepsze wyjaśnienie zasad, jakich potąd trzymano się w służbie wojskowej i w urzędzeniach armii od samego już początku monarchii. Dnia 11. lutego ogłoszono decyzję sądu wyznaczonego w tej mierze. Nagrody właściwej nie przyznano nikomu, lecz natomiast przyzwolono na wynagrodzenie w kwocie 1000 i 500 franków.

Dnia 10. lutego spędzono na targowicę bydła w Poissy na przyszły „Mardi gras“ największe woły Francji. Siedm z należących wołów handlarzowi Adeline w Calvados odznaczały się szczególnie tucznością swoją, a pięć z nich wybrała komisja do zwykłego pochodu karnawałowego. Z tych waży jeden 1380, drugi 1140, inne po 1080, 1100 i 1010 kilogramów.

— *Journal des Debats* zaczerpnął z wydawanego w Genuy dziennika *Corriere mercantile* wiadomość, że armia francuska we Włoszech postradawszy na febrę i tyfus przeszło 6000 żołnierza, otrzyma 15.000 żołnierza nowych posiłków. *Monitor* odpowiada na to:

„Nieprawdą jest na szczęście żeby stan zdrowia naszej armii we Włoszech wymagał podobnego kroku, liczba zmarłych po szpitalach żołnierzy nie przewyższa według urzędowych wykazów zwykłej liczby pośredniej. W sprawozdaniach szpitalnych nie ma ani mowy o tyfusie, którego nazwy nie należałoby mieszać nie znając jego natury. Dozwolony rannym i chorym naszej armii urlop po skończonej kampanii opróżnił nasze szeregi, które oczywiście wypadałoby dopełnić, lecz to nie nastąpiło jeszcze po dzień dzisiejszy.“

— Dziennik *La Presse* otrzymał następujące ostrzeżenie:

„Zważywszy artykuł 32 organicznej ustawy prasy z d. 17go lutego 1852,

zważywszy artykuł zawarty w dzienniku *La Presse* w numerze z d. 10. grudnia, który zaczyna się od słów „Obawy wzmagają się“ a podpisany jest przez p. A. Peyrat,

zważywszy że artykuł ten, w którym fałszywe wiadomości z najzłośliwszemi zdaniem pomieszane uwłaczają zarazem uczuciu narodowemu i prawdzie, rozporządza się:

Art. 1. Dziennik *La Presse* otrzymuje pierwsze ostrzeżenie w osobie podpisanego pod artykułem p. A. Peyrat i w osobie pana M. H. Rouy, jednego z odpowiedzialnych wydawców dziennika.

Art. 2. Prefekt policyi ma zająć się wykonaniem niniejszego dekretu.

Paryż, 11. lutego 1860.

Bilault.

Szwajcarya.

(Reformy w handlu w projekcie.)

Berna, 11. lutego. W okólniku z dnia 30. stycznia wydanym od szwajcarskiego departamentu handlowego i celnego do kantonów, stoi między innymi: „Reformy przygotowujące się we Francji są wypadkiem, który wyrwie znaczny wpływ także na przemysł i handel szwajcarski. Zwierzchności federacyjne powinny więc zwrócić pilną swą uwagę na tę sprawę, a poseł szwajcarski w Paryżu otrzymał zlecenie, by o dalszym toku jej przesyłał ciągle sprawozdania dokładne. Aby można i z naszej strony przedsięwziąć wcześniej kroki potrzebne w tym względzie, uprasza pana niniejszym departament handlowy i celny o oznaczenie mu tych punktów, na które w przyszłych negocyacjach z Francją w tej mierze wypadałoby zwrócić uwagę z tego stanowiska, jakie pan zajmiesz.“

Włochy.

(Misja szwajcarska. — Urządzenie w ministerjum wojny. — Domyślni kandydaci do ministerjum.)

Jak donosi *Opinione*, przybył do Turynu p. Tourte, zaszczycony nadzwyczajną misją szwajcarskiej rady związkowej do gabinetu sardyńskiego. Misja ta odnosi się do układów w sprawie wcielenia Sabaudyi, i zdaje się, że Szwajcarya zamianuje stałego posła przy dworze turyńskim.

— *Gazeta di Torino* upewnia, że w ministerjum wojny mają się utworzyć cztery osobne departamenty dla czterech głównych gatunków broni, a to dla piechoty, jazdy, artylerji i inżynierji. W ten sposób urządziłoby się ministerjum sardyńskie zupełnie na wzór francuski, gdzie także każdy gatunek broni ma swój wydział własny.

Movimento utrzymuje, że niebawem zajmie w gabinecie sardyńskim baron Ricasoli ministerjum handlu, rolnictwa i przemysłu, Fariny spraw wewnętrznych, a Pepoli finansów.

Księstwa Naddunajskie.

(Obchód uroczystości 24. stycznia.)

Telegramem z d. 4. lutego o północy oznajmił książę Kuza ministrowi spraw zewnętrznych w Bukareszcie, że na cześć powszechnej uroczystości na d. 24. stycznia, 5. lutego wydaje ogólną amnestję dla wszystkich wytoczonych przed sądem politycznych procesów i przestępstw prasy, i nazajutrz spodziewa się przybyć do Bukaresztu, aby być obecnym ceremonii w pałacu rządowym i w teatrze narodowym. Dnia 24. stycznia nadeszła jednak z Fokszan o drugiej godzinie po północy druga depeza, w której księciu prezydentowi ministrów poleca wyrazić publicznie swe ubolewanie, że

dla złych dróg i przybywania wody w zatoce rymnickiej nie mógł zdążyć na uroczystość.

Turcja.

(Komisya sąsadeza dla wychodźców czerkieskich.)

Konstantynopol, 4. lutego. *Journal de Constantinople* donosi, że z urzędników rozmaitych działów administracyjnych mianowana być ma komisya z 14 członków, która pod prezydencyą Hafiz Baszy, rodem z Czerkiesyi, zajmować się ma sprawami tych Czerkiesów, Nogajców i Tatarów, którzy emigrowali z ojczyzny, i chcą osiedlić się w Azji małej. Ciągłe przybywanie okrętami paropływami liczne familie czerkieskie zostające w największym niedostatku. Rząd daje im tymczasowo przytułek po gospodach, a u bram i drzwi meczetów zbierają dla nich jałmużnę.

Tenże dziennik pisze w numerze swoim z 2. b. m.:

„Najnowsze doniesienia nasze z Multan są pomyślniejsze od dawniejszych. Ministerjum ustaliło się już dostatecznie, a wybory odbywają się w sposób dla rządu pożądany.“

Doniesienia z ostatniej poczty.

Paryż, 16. lutego. Dzisiejszy *Monitor* ogłasza dekret, który nakazuje przytlumienie dziennika *Bretagne* w St. Brieuc.

Londyn, 15. lutego. Podług doniesienia w *Daily News* postanowili wczoraj stronnicy lorda Derby, nie obalać gabinetu, ale wystąpić z opozycją przeciw czterem punktom budżetu, mianowicie co do podatku dochodowego, zniesienia podatku papierowego, ułatwienia licencyi na wyrabianie piwa i względem artykułu traktatu handlowego co do wywozu węgla.

Turyn, 14. lutego. Król przyjmował na audyencyi nadzwyczajnego posła Szwajcaryi pana Tourte. — Podług doniesienia w *Unione* przedłożył generał Menabrea ministerstwu plan obwarowania Bononii. — Zapewniają, że rząd nie otrzymał dotąd żadnej wiadomości o zamierzonym kongresie czterech głównych mocarstw. Tutejszy gubernator margrabia d'Adda ma odjechać w charakterze posła do Lizbony. — W ministerjum wojny panuje wielki ruch; Fanti zwiędzał niedawno arsenał, zachęcając robotników do podwójnej czynności. Znaczną liczbę koni i mułów zamawiają dla armii; baterie mają być pomnożone i będą formowane nowe bataliony strzelców. — W Bononii ma być wzniesionych sześć fortów każdy o 140 działach i oszańcowany obóz.

Przedwczoraj zawarł rząd kontrakt względem dostarczenia znacznej liczby koni. — Dyrektor stemplów w ministerjum finansów przemieścił się i umknął.

Medyolan, 13. lutego. Dzisiejsza *Lombardia* donosi, że dziennik *Avenir de Nice* z 10go b. m. skonfiskowano za artykuł nieprzyjazny rządowi. — Do Paryża odjechał kuryer z manifestem, który ma poprzedzać Króla Wiktora Emanuela w podróży do centralnych Włoch. — Brygada *Pawia* ma być złożona ze wszystkich pułków królestwa. — Pogłoska o otrzymanych niedawno w Turynie ważnych notach gabinetu paryskiego jest bezzasadna. — Gubernator Massimo d'Azeglio przyjechał tu dzisiaj.

Modena, 11. lutego. Dekret Faryniego ustanawia przy uniwersytecie bonońskim trzy katedry: filologii indogermańskiej i semickiej, nauki dawnych języków włoskich i nauki tegoczesnych naucek włoskich. — Przed kilkoma dniami przybył 23. batalion strzelców brygady parmeńskiej do Florencyi.

Berlin, 16. lutego. W izbie pierwszej skończyła się jenerałna dyskusya nad ustawą małżeńską. Przy głosowaniu nad dwoma pierwszymi paragrafami odrzucono wszelkie poprawki i stylizację projektu rządowego.

Drezno, 15. lutego. Dzisiejszy *Dresd. Journal* zawiera korespondencję wiedeńską z doniesieniem, że Francya wezwała Papię, ażeby sam podał propozycje do uregulowania spraw Romagnii.

Drezno, 16. lutego. Depesza telegraficzna dziennika *Dresd. Journal* z Petersburga z 16. b. m., donosi, że Rosya w ogóle nieprzyjęła angielskich propozycyi względem uregulowania sprawy włoskiej.

Kopenhaga, 14. lutego. Biskup Monrad podjął się utworzyć nowy gabinet i zjedzie z końcem tego tygodnia z Paryża.

Madryt, 15. lutego. Dnia 11. b. m. przyjmował marszałek O'Donnell parlamentarzów Muleja Abbasa, którzy pytali go, pod jakimi warunkami zechciałaby Hiszpania zawrzeć pokój. O'Donnell oświadczył, że tylko sama Królowa może na to odpowiedzieć, i wyprawił depezę do Madrytu, ale z tamąd nie nadeszła jeszcze odpowiedź.

Najnowsza poczta zamorska na Tryest.

Kalkuta, 10. stycznia. Dziesięć pułków gotuje się odejść do Chin. — Pierwszy minister Nana Sahiba dostał się do niewoli.

Madras, 16. stycznia. Tutejszy gubernator odjechał na dwa miesiące na południe; przystano tu dwa pułki, 200 dragonów, artylerję, saperów i inżynierów z jednym pułkiem krajowym.

Batawia, 6. stycznia. Ekspedycya do Boni udała się; przywódcy powstania poddali się.

T R A N S L.

Dzisiaj komedia niemiecka ze śpiewami: „Die Entführung vom Maskenballe.“

Jutro ostatnia *Reduta*.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 17. lutego.

Para	Barometr w mierze parys. spróbowany do 0° Reaum.	Stapien ciepła według Reaum.	Stan powietrza według wilgotnego	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
7. god. zrana	326.16	— 3 6°	94.4	zachodni	sl. śnieg
2. god. po poł.	326.18	— 1 8°	89.4	"	"
10. god. wiecz.	325.51	— 3.0°	93.8	"	" pochmurno

Wysokość śniegu 31'''.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 18. lutego.

Hotel europejski: PP. Müller Marcin, c. k. notaryusz, z Czerniowiec. Hotel Langa: Meyer Karol, sekretarz gub., z Odessy. Pod kolej żelazną: Łucki Józef, z Sarn.

Dnia 19. lutego.

Hotel Langa: Winkler c. k. podpułk.; Gontard Heur., c. k. major; hr. Schloysnik Teod., c. k. pułkown. i Zembery Mich., c. k. rotm., z Gródka. — Angerer, c. k. porucznik, z Żółkwi.

Hotel krakowski: Witkowski Tadeusz, z Soroki. — Rudnicki Teodor, z Stryżak. — Beneschowski, c. k. rotm., z Żółkwi.

Pod kolej żelazną: Zarembo Robert, c. k. podpor., z Tarnopola. — Jaworski Józef, z Mikuliniec.

Do domu zajezdnego nr. 179³/₄: Gottlieb Winc., z Dolhomościsk.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 18. lutego.

PP. Siemianowski Franciszek, do Siemiginowa. — Lewicki Ludwik, c. k. porucznik, do Przemysła. — Rudnicki Marc., do Topolnicy. — Wierzbicki Julian, do Kotkorza. — Waygart Walery, adwok. kraj., do Przemysła.

Dnia 19. lutego.

Kozłowski Zygm., do Rozubowiec. — Urbański Jan, do Tarnopola. — Hr. Komorowski Adam, do Konotop. — Lenciewicz Erazm, do Zadwórze. — Dzierzek Heur., do Rosyi. — Herman Luc., do Rzepniowa. — Stengel Wilh., c. k. inżyn. obw., do Stryja.

Kurs lwowski.

Dnia 18. lutego.

	gotówka		towarem	
	zl.	c.	zl.	c.
Dukat holenderski	6	17	6	23
Dukat cesarski	6	21	6	27
Półimperyal zł. rosyjski	10	72	10	95
Rubel srebrny rosyjski	2	5	2	8
Talar pruski	1	98	2	2
Polski kurant i pięciozłotówka	—	—	—	—
Galicyj. listy zastawne za 100 zlr. } bez kuponów	84	83	85	50
Galicyjskie obligacye indemnizacyjne }	70	83	71	42
5% Pożyczka narodowa	76	63	77	25

Telegrafowany wiedeński kurs papierów i weksli.

Dnia 18. lutego

Z pożyczki narodo. po 5% za 100 zlr. 77.55 Metaliki po 5% za 100 zlr. 69.30; po 4¹/₂% za 100 zlr. —; po 4% za 100 zlr. —. Obligacye indemnizacyjne: Niższej Austrii po 5% za 100 zlr. —; Węgier —; Galicyi —; Bukowiny —; Akcy Banku narodowego sztuka 863 —, instytutu kredytowego dla handlu i przemysłu 193.30; niższo-austr. towarzystwa eskomtowego —.

Listy zastawne. Galic. instyt. kred. po 4% za 100 zlr. —.

Wekslowy. Augsburg za 100 zlr. połudn. niemieck. waluty 113.35.

Lipsk za 100 talarów —. Londyn za 10 funtów szterl. 132.35. Medyolan za 100 zlr. waluty austriack. —. Paryż za 100 fr. —.

Kurs złota. Dukaty ces. pełnej wagi 6 26, dukaty ces. pełnej wagi —, korony —, półkorony —.

Kurs giełdy wiedeńskiej.

Dnia 14. lutego.

1. Dług publiczny.

A. Państwa. pien. towar.

W austr. wal. po 5%	65.25	65.50
Z pożyczki narod. po 5%	77.50	77.90
Z r. 1851, ser. B. po 5%	97.50	—
Metaliki po 5%	69.40	69.50
dtto. " 4 ¹ / ₂ %	61.—	61.50
dtto. " 4%	53.50	54.50
dtto. " 3%	41.—	41.50
dtto. " 2 ¹ / ₂ %	35.—	35.50
dtto. " 1%	13.80	14.—

Przez. do wylos. z r. 1834 385.— 406.—
" 1839 125.— 125.25
" 1854 108.25 108.50

Renty Com. po 42 lir. aus. 16.25 16.50

Wylos. obl. dawn. długu państ. po 5% 66.— 67.—
" 4¹/₂% 57.— 58.—
" 4% 50.— 51.—
" 3¹/₂% 44.— 45.—
" 3% 62.— 64.—
" 2¹/₂% 60.— 61.—
" 2¹/₄% 52.— 52.50
" 2% 46.— 47.—
" 1³/₄% 40.— 41.—
" 5% 66.— 67.—
" 4¹/₂% 57.— 58.—
" 4% 53.— 53.50

Przez. do los. obl. dawn. długu państ. z proc. w kraju po 5% 60.— 61.—
" 4¹/₂% 52.— 52.50
" 4% 46.— 47.—
" 3¹/₂% 40.— 41.—
" 5% 66.— 67.—
" 4¹/₂% 57.— 58.—
" 4% 53.— 53.50

dtto. z procent za granicą. " 4% 53.— 53.50

B. krajów koronnych

Niższej Austrii	89.—	90.—
Węgier	72.25	72.75
Ban. Tem., Kraacy i Sl. wonii	71.—	71.50
Galicyi	71.25	71.75
Bukowiny	69.—	69.50
Siedmiogrodu	69.—	69.50
Innych krajów kor.	57.—	58.—
Z klauz. los. r. 1867	—	—
Lom. wen. pożycz. z r. 1850	95.—	96.—
Wen. pożyczka z r. 1859	80.—	80.50

pien. towar.

Dług Tyrolu	po 5%	66.—	67.—
"	4%	50.—	51.—
"	3 ¹ / ₂ %	44.—	45.—
Dług Saleburga	" 3%	39.—	40.—
"	2 ¹ / ₂ %	32.—	33.—
Dług Krainy	" 2%	25.—	26.—
"	1 ³ / ₄ %	21.—	22.—

2. Stan oblig. domestykain.

po 3% za 100 zlr.	—	22.—
" 2 ¹ / ₂ % za 100 zlr.	—	20.—
" 2% za 100 zlr.	—	17.—
" 1 ³ / ₄ % za 100 zlr.	—	15.—

3. Akcy.

Banku nar.	868.—	870.—
Inst. kred. dla handlu po 200 zlr. w. a.	196.30	196.50
Niż.-aust. tow. eskomt. po 500 zlr.	582.—	584.—
Póln. kolei po 1000 zlr. m. k.	1972.—	1974.—
Tow. kolei żel państwa po 200 zlr. m. k. czyli 500 fr.	262.—	262.50
Kol. Ces. Elżbiety po 200 zlr. 174.—	174.50	—
Polud.-póln.-niem. kolei kom. po 200 zlr. m. k.	134.50	135.—
Kolei Cisy po 200 zlr. m. k. po 100 zlr. (50%) wpłaty 105.—	105.—	—
Lomb.-wen. kolei żel. po 200 zlr. w. a. czyli 500 fr. z wpłaty (50%)	153.—	154.—
Kol. Karola Lud. po 200 zlr. m. k. z wpl. po 60 zlr. (30%)	98.50	99.—
Kol. Preszb. Tyrn. l. emis. po 200 zlr. m. k.	24.—	26.—
dtto. H. emis. po 200 zlr. m. k.	55.—	60.—
Kolej Busthradzka po 500 zlr. m. k.	680.—	700.—
Kolej Aussig.-Ciepl. po 200 zlr. m. k.	—	—
z wpłaty 60 zlr. (30%)	—	—
Kol. Bern. Ross. po 200 zlr. dtto. z pierwszeństwem	—	—
po 200 zlr. m. k.	—	200.—

pien. towar.

Kol. Grae.-Köfl. i Tow. gór. po 200 zlr. w. a.	116.—	118.—
Austr. towarz. żegl. par. po 500 zlr. m. k.	445.—	447.—
Lloyda w Tryeście po 500 zlr. m. k.	210.—	212.—
Mostu łuc. w Peszcie po 500 zlr. m. k.	355.—	360.—
Tow. mlyna par. w Wied. po 500 zlr. m. k.	330.—	340.—
Uowsz. austr. Tow. gaz. po 250 zlr. m. k.	—	—

4. Listy zastawne.

Banku narodowego	102.50	103.—
w mon. kon. przeznacz. do los. po 5%	92.—	93.25
na 12 m. 5%	100.—	—
Banku narodowego w wal. austr. przez. do los. po 5%	88.50	89.—
Gal. Tow. kred. po 4%	85.50	86.—

5. Obligacye z prawem pierwszeństwa.

Kolej Elżbiety po 5% za 100 zlr. m. k.	91.50	92.—
Tow. austr. kol. państwa po 500 fr.	134.—	135.—
Kol. póln. po 100 zlr. m. k.	91.—	91.50
Kol. Lomb. wen. po 500 fr.	132.—	132.50
Kol. Gloggn. za 100 zlr.	82.50	83.—
Tow. żegl. par. na Dun. za 100 zlr. m. k.	92.50	93.—
Lloyda za 100 zlr.	92.—	92.50

6. Rosy.

Inst. kred. dla handlu po 100 zlr. w. a.	101.50	101.75
Tow. żegl. par. na Dun. po 100 zlr. m. k.	103.25	103.75
Pożycz. Trye. po 100 zlr. w. a.	127.—	129.—
Pożycz. mi. sta Budy po 40 zlr. w. a.	38.50	39.—

Weksle.

(Na 3 miesiące.)

Amsterdam za 100 zlr. hol.	—	113.—
Augsburg za 100 zlr. w. p. n.	—	112.75
Berlin za 100 tal.	—	—
Wrocław za 100 tal.	—	—
Frankfurt za 100 zlr. w. p. n.	—	112.85
Genowa za 100 lir. piem.	—	—
Hamburg za 100 M. B.	—	99.50
Lipsk za 100 tal.	—	195.50
Lawarna za 100 lir. tosk.	—	43.40
Londyn za 10 fl. szt.	—	131.15
Medyolan za 100 zlr. w. a.	—	—
Marsylia za 100 fr.	—	52.25
Paryż za 100 fr.	—	52.30
Praga za 100 zlr. w. a.	—	—
Tryest za 100 zlr. w. a.	—	—
Wenecya za 100 zlr. w. a.	—	—

(31 dni po ukazaniu.)

Bukareszt za 100 piast. wol.	—	—
Konstantynopol za 100 piast. tur.	—	—
Dyskonto weks. Bank. nar.	—	5%
Procenta za zaliczki Bank. nar. na pap. publ.	—	5%

Kurs złota.

w przecięciu w w. a.

Dukaty ces. men.	6 zlr.	21 c.
dtto. pełnej wagi	6 "	20 "
Korona	18 "	— "
Półkorona	— "	— "
Napoleonor	— "	— "
Rosyjski impery.	— "	— "
Kurs korony w c. k. kasach	13 zlr.	50 c.

KRONIKA.

(Dwururze działa.) Do „Gazety magdeburgskiej“ piszą z Berlina: Jak mówią miał Cesarz Napoleon III. wynaleźć nową armatę na wzór rewolwera, z którą obecnie podejmują próby w Vincennes. Na taki sam czy podobny wynalazek wpadł także, jak słyhać, mechanik berliński. Ukonstruował armatę dwururną, która jak armata Armstronga po każdym wystrzale do swego pierwotnego wraca położenia i pod względem doniesłości, pewności strzału, zwinności i lekkości ma jeszcze przewyższać nawet głośny wynalazek Armstronga.

(Posąg Radetzkiego.) Przeznaczony do Lublany kolosalny biust bronzowy feldmarszałka hrabi Radetzkiego z pracowni Antoniego Ferkorna stoi obecnie w austriackim konserwatorium sztuk na publicznej wystawie, a dopiero za kilka dni odejdzie na miejsce swego przeznaczenia.

(Ważne gospodarskie dzieło.) W roku 1859 wyszło u Voigta w Wejmarze, w języku niemieckim ważne dzieło pod tytułem: „Schmidts Obstweinkunde oder die Bereitung der Wirtschaftsweine aus Aepfeln, Birnen, Aprikosen i t. p. Cały tytuł, będący treścią tego po-

żytecznego dzieła, brzmi w polskim języku: Schmidta nauka wyrobu win albo przyrządzenia napojów z jabłek, gruszek, moreli, brzoskwiń, pigw, cytryn, pomarańcz, śliwek, tarniny, wiśni, rodzenków, porzeczek, agrestu, malin, poziomek, jagód morwowych, jeżyn, czarnych jagód (borówek), jałowcu, bzuwanych jagód i t. d., jak również z korzeniowych roślin, (imbieru, pasternaku, buraków): z kwiatów i roślinnych liści: (pierzyski, melisy, rabarbaru); w końcu zaś podane są sposoby wyrabiania różnych gatunków napojów i win z miodu i soku brzoźowego.

Dzieło to, zaraz po ukazaniu się swem w Niemczech doznało sprawiedliwego rozgłosu i ze wszęch też stron zgłoszono się o jego nabycie.

I u nas pomiędzy rolnikami posiadającymi język niemiecki dzieło to powinno się również upowszechnić, zyczyćby wypadalo, żeby wkrótce wyszło w przekładzie polskim, gdyż brak takiego rodzaju praktycznego i dokładnego dzieła w naszym języku czuć się daje, a wejście w praktykę, to jest w ogólne użycie takich napojów, byłoby bardzo pożytecznem dla ogrodnictwa i pszczelnictwa naszego, bo by ograniczyło użycie drogich zagranicznych trunków.